

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

SPRACOVANIE EUROBANKOVIEK: RÁMEC NA DETEKCIU FALZIFIKÁTOV A TRIEDENIE EUROBANKOVIEK ÚVEROVÝMI INŠTITÚCIAMI A OSTATNÝMI SPRACOVATEĽMI PEŇAZÍ PODĽA UPOTREBITEĽNOSTI

I ÚVOD

I.1 DÔVODY NA VYTvoreNIE JEDNOTNÉHO RÁMCA NA SPRACOVANIE BANKOVIEK

Článok 106 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a článok 16 štatútu ESCB Eurosystému udeľujú právny mandát na vydávanie eurobankoviek. Hlavnou úlohou pri plnení tohto mandátu je zabezpečiť integritu a ochranu eurobankoviek v obehu, a tým aj dôveru verejnosti v eurobankovky. Na dosiahnutie tohto cieľa je nevyhnutné udržiavať dobrý stav (kvalitu) eurobankoviek v obehu a zabezpečiť tak, aby ich široká verejnosť akceptovala ako platobný prostriedok a aby ich bez problémov dokázali spracovať zariadenia prijímajúce bankovky. Okrem toho je jednoduchá a spoľahlivá kontrola pravosti bankoviek možná len u bankoviek, ktoré sú v dobrom stave. Keďže kvalita bankoviek sa počas obehu prirodzene zhoršuje, opotrebené alebo poškodené bankovky by sa mali z obehu urýchlene stiahnuť a nahradiť novými, resp. upotrebitelnými bankovkami. Ochrana integrity eurobankoviek ako platobného prostriedku navyše znamená, že falošné eurobankovky je potrebné rýchlo rozpoznať a okamžite odovzdať príslušným národným orgánom, aby pomohli pri vyšetrovaní orgánov činných v trestnom konaní.

Na zabezpečenie plynulého zásobovania a dobrej kvality bankoviek v obehu niektoré národné centrálné banky (NCB) uzavreli s úverovými inštitúciami dohody, na základe ktorých by sa v zariadeniach na výdaj peňazí a v bankomatoch (ďalej sa spolu označujú ako „bankomaty“¹) mali vydávať len bankovky spracované národnou centrálnou bankou.

Tento spôsob bol zárukou, že úverové inštitúcie svojim klientom nevydávali falzifikáty. Zároveň zabezpečil plynulý tok bankoviek späť do národných centrálnych bánk a vďaka dostatočne vysokej návratnosti obiehajúcich bankoviek im väčšinou umožňoval kontrolovať kvalitu bankoviek v obehu.

Článok 6 nariadenia Rady (ES) č. 1338/2001 z 28. júna 2001, ktorý stanovuje opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu, úverovým inštitúciám a všetkým ostatným inštitúciám, ktoré v rámci svojho podnikania triedia a distribuujú bankovky [a mince] verejnosti vrátane subjektov, ktorých predmetom činnosti je výmena bankoviek rôznych mien, ako napr. zmenárni (ďalej sa spolu označujú ako „úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí“), ukladá povinnosť sťahovať z obehu všetky prijaté eurobankovky [a euromince], o ktorých vedia alebo majú dostatočný dôvod domnievať sa, že sú falošné, a bezodkladne ich odovzdať príslušným národným orgánom. Článok 6 okrem toho stanovuje, že členské štáty majú prijať potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že úverovým inštitúciám a ostatným spracovateľom peňazí, ktorí horeuvedenú povinnosť neplnia, budú uložené účinné, primerané a odradzujúce sankcie.

¹ Pod pojem „bankomat“ by v tomto rámci mali spadať všetky samoobslužné zariadenia (ovládané klientom) vydávajúce bankovky bez ohľadu na iné poskytované služby (napr. elektronické prevody, tlač výpisov z účtu atď.), s výnimkou zariadení na príjem a výdaj (spracovanie) hotovosti.

Rada guvernérov 18. apríla 2002 prijala referenčné podmienky Eurosystému vzťahujúce sa na používanie zariadení na príjem a výdaj peňazí a zariadení na vkladanie peňazí (ďalej „referenčné podmienky“), ktorými sa stanovuje postup pri detekcii falzifikátov a minimálne štandardy triedenia eurobankoviek. Po zavedení týchto referenčných podmienok zúčastnenými národnými centrálnymi bankami úverové inštitúcie v krajinách, v ktorých bolo predtým spracovanie bankoviek zakázané zo zákona alebo na základe dohody s NCB, teraz majú možnosť svojim klientom vydávať nielen bankovky dodané z NCB, ale aj bankovky spracované interne pomocou zariadení uvedených v referenčných podmienkach.

Niektoré NCB po schválení referenčných podmienok prijali v spolupráci s bankovým sektorom a vládou opatrenia zamerané na rozšírenie pôsobnosti podmienok. Úverové inštitúcie a spracovatelia peňazí tak získali väčšie možnosti v spracovávaní eurobankoviek, avšak pod podmienkou, že pravosť a upotrebitelnosť bankoviek bude riadne overovaná zariadeniami na spracovanie bankoviek, ktoré úspešne preskúša príslušná NCB v súlade s jednotnými skúšobnými postupmi Eurosystému. Vzhľadom na rôznu tradičnú úlohu úverových inštitúcií v peňažnom obehú v jednotlivých krajinách a nejednotné uplatňovanie referenčných podmienok na národnej úrovni v eurozóne v súčasnosti existujú tri modely:

1. úverové inštitúcie môžu svojim klientom vydávať len bankovky prijaté od NCB.² Na spracovanie bankoviek sa môžu používať len zariadenia na príjem a výdaj peňazí preskúšané Eurosystémom;
2. úverové inštitúcie môžu svojim klientom vydávať len bankovky prijaté od NCB.² Spracovanie bankoviek je povolené len pod podmienkou, že pravosť a upotrebitelnosť bankoviek sa kontroluje pomocou zariadení na príjem a výdaj peňazí a iných zariadení úspešne preskúšaných Eurosystémom;
3. úverové inštitúcie nie sú viazané žiadnymi nariadeniami NCB o spracovaní bankoviek, ale očakáva sa, že budú s NCB spolupracovať a riadiť sa jej pokynmi.

Spracovávanie eurobankoviek umožňuje úverovým inštitúciám a ostatným spracovateľom peňazí efektívnejšie a úspornejšie plniť svoju úlohu v zabezpečovaní ponuky peňazí. V snahe zabrániť narušeniu konkurencie a vytvoriť harmonizované normy spracovania bankoviek v eurozóne sa účastníci Eurosystému dohodli na všeobecnom rámci platnom na celom území eurozóny. Tento rámec sa vzťahuje na úverové inštitúcie a ostatných spracovateľov peňazí a stanovuje jasné požiadavky na spracovanie bankoviek a najmä jednotné pravidlá pre detekciu falzifikátov a minimálne štandardy kontroly upotrebitelnosti eurobankoviek.

1.2 CIELE VŠEOBECNÉHO RÁMCA

Hlavným cieľom tohto rámca je, po prvé, poskytnúť úverovým inštitúciám a spracovateľom peňazí podporu pri plnení povinností vyplývajúcich z článku 6 nariadenia Rady (ES) č. 1338/2001; po druhé, zaviesť jednotné pravidlá spracovania bankoviek úverovými inštitúciami a ostatnými spracovateľmi peňazí a zabrániť tak narušeniu konkurencie v rámci eurozóny a prispieť k vytvoreniu jednotnej oblasti hotovostného eura; a po tretie, viesť úverové inštitúcie a ostatných spracovateľov peňazí k dodržiavaniu štandardov náležitej starostlivosti pri manipulácii

² Toto ustanovenie sa spravidla nevzťahuje na menšie hotovostné transakcie.

s eurobankovkami a tým prispieť k udržiavaniu kvality a zabezpečeniu pravosti eurobankoviek v obehu.

V tejto súvislosti treba poznamenať, že úverové inštitúcie ani ostatní spracovatelia peňazí nemajú žiadny nárok na náhradu nákladov vzniknutých pri zavádzaní tohto rámca, resp. ak budú ECB alebo NCB požadovať prijatie ďalších opatrení na zlepšenie kvality bankoviek v obehu alebo ak sa rozhodnú vydať eurobankovky s pozmenenými alebo novými ochrannými prvkami. Eurosystém okrem toho vzhľadom na svoje právomoci pri emisii bankoviek môže tento rámec kedykoľvek zmeniť alebo zrušiť, alebo prijať iné opatrenia na zabezpečenie integrity a ochrany eurobankoviek v obehu.

2 RÁMEC NA SPRACOVANIE EUROBANKovieK ÚVEROVÝMI INŠTITÚCIAMI A OSTATNÝMI SPRACOVATEĽMI PEŇAZÍ

Tento všeobecný rámec nemá vplyv na nariadenie Rady (ES) č. 1338/2001 ani na žiadne opatrenia prijaté na národnej úrovni v jednotlivých členských štátoch v zmysle uvedeného nariadenia, ale naopak prispieva k hladkej realizácii týchto opatrení v rámci kompetencií Eurosystému.

2.1 VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY NA SPRACOVANIE BANKovieK

2.1.1 DEFINÍCIA ZARIADENÍ NA SPRACOVANIE BANKovieK

Zariadenia na manipuláciu s bankovkami, ktoré úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí používajú pri spracovaní peňazí a na ktoré sa tento dokument vzťahuje, sa delia do nasledujúcich kategórií:

1. Zariadenia ovládané klientmi, napr. zariadenia na príjem a výdaj peňazí a zariadenia na vkladanie peňazí.
2. Zariadenia ovládané personálom. Zariadenia ovládané personálom možno rozdeliť na (i) zariadenia na overovanie pravosti a upotrebitelnosti bankoviek, t. j. zariadenia na spracovanie bankoviek a zariadenia na triedenie bankoviek, a (ii) zariadenia, ktoré overujú len pravosť bankoviek, t. j. zariadenia na kontrolu pravosti bankoviek. Bez ohľadu na to, o aký typ zariadenia ovládaného personálom ide, všetky musia umožňovať spracovanie balíčkov bankoviek, rozdeliť jednotlivé bankovky na pravé alebo podozrivé (odmietnuté) bez zásahu osoby, ktorá zariadenie obsluhuje, a fyzicky triediť a oddeľovať podozrivé (odmietnuté) bankovky od bankoviek, ktoré boli zaradené medzi pravé eurobankovky.³

Všetky v budúcnosti používané zariadenia a iné vybavenie na spracovanie peňazí, ktoré bude mať rovnaké funkcie a cieľové skupiny ako horeuvedené zariadenia, budú musieť spĺňať nižšie uvedené všeobecné štandardy, aby sa mohli používať na spracovanie bankoviek pred ich výdajom z bankomatov alebo iných zariadení ovládaných klientmi.

³ Tento dokument sa nevzťahuje na nasledujúce zariadenia na manipuláciu s bankovkami: (1) zariadenia na overovanie bankoviek, pri ktorých o pravosti bankovky rozhoduje užívateľ; (2) zariadenia na overovanie pravosti, ktoré bankovky spracovávajú po jednej alebo dávkovo a bankovky rozdeľujú na pravé a podozrivé bez zásahu užívateľa, ale podozrivé bankovky fyzicky neoddeľujú od pravých automaticky; (3) automatické pokladničné zariadenia ovládané personálom (automatické pokladničné trezory), ktoré pokladníci úverových inštitúcií používajú ako denný trezor.

Horeuvedené zariadenia sa musia dať upraviť tak, aby dokázali spoľahlivo rozpoznať aj nové typy falzifikátov. Okrem toho sa musia dať nastaviť tak, aby pri kontrole upotrebitel'nosti bankoviek používali prísnejšie alebo menej prísne normy.

2.1.2 ZÁSADY

Úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí môžu svojim klientom vydávať eurobankovky prijaté z obehu len po riadnej kontrole ich pravosti a schopnosti na ďalší obeh (upotrebitel'nosti) podľa kritérií ECB stanovených v tomto dokumente a prípadných doplňujúcich predpisoch, ktoré pri zavádzaní tohto rámca prijímú NCB. Tieto doplňujúce predpisy však nesmú narušiť rovnosť podmienok pre všetkých, musia byť v plnom súlade so štandardmi tohto rámca a musia sa pravidelne nahlasovať Eurosystemu.

Úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí musia okrem toho plniť všetky povinnosti stanovené v právnych predpisoch spoločenstva a príslušnej krajiny týkajúcich sa falšovania.

Pravosť a upotrebitel'nosť spracovávaných bankoviek musia overovať zariadenia na spracovanie bankoviek úspešne preskúšané národnými centrálnymi bankami alebo kvalifikovaný personál.

Bankovky sa môžu vracat' do obehu prostredníctvom bankomatov a iných klientom ovládaných zariadení len po kontrole pravosti a upotrebitel'nosti vykonanej zariadeniami úspešne preskúšanými príslušnou NCB.

Bankovky overené kvalifikovaným personálom, a to manuálne, resp. bez použitia úspešne preskúšaných zariadení na spracovanie bankoviek, sa do obehu prostredníctvom bankomatov a iných klientom ovládaných zariadení vracat' nesmú a môžu sa do obehu vrátiť len pri prepážke po kontrole upotrebitel'nosti.

Bankovky, ktorých pravosť a upotrebitel'nosť preverená nebola, sa do obehu vracat' nesmú a musia sa odovzdať príslušnej NCB, resp. jej určeným zástupcom.

2.1.3 VÝNIMKY

(a) Manuálna kontrola upotrebitel'nosti bankoviek vydávaných prostredníctvom bankomatov a iných klientom ovládaných zariadení

Výnimkou zo zásad stanovených v odseku 2.1.2 je, že v prípade pobočiek úverových inštitúcií s veľmi nízkym objemom hotovostných operácií môže upotrebitel'nosť bankoviek vydávaných prostredníctvom bankomatov alebo iných klientom ovládaných zariadení kontrolovať kvalifikovaný personál, ktorý musí dodržiavať minimálne štandardy triedenia (manuálne triedenie podľa upotrebitel'nosti) stanovené v prílohe k tomuto dokumentu.⁴ Pravosť bankoviek sa musí overovať pomocou zariadení na overovanie bankoviek úspešne preskúšaných príslušnou NCB. Úverové inštitúcie, v úzkej spolupráci s NCB, musia na národnej úrovni obmedziť objem bankoviek, ktorých upotrebitel'nosť sa kontroluje manuálne, na 5 % celkového objemu bankoviek danej nominálnej hodnoty vydávaných späť do obehu prostredníctvom bankomatov a iných klientom ovládaných zariadení.

4 NCB túto prílohu na požiadanie poskytnú úverovým inštitúciám, ostatným spracovateľom peňazí a výrobcom zariadení na spracovanie bankoviek.

(b) Vyššia moc

V prípade zásahu *vyššej moci*, ktorá sa definuje v súlade s príslušným národným právnym systémom, v ktorom má úverová inštitúcia alebo iný spracovateľ peňazí sídlo, ktorá podstatným spôsobom naruší dodávku bankoviek, úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí môžu v záujme plynulého zásobovania bankovkami výnimočne a dočasne na overovanie a kontrolu upotrebitelnosti bankoviek použiť kvalifikovaný personál v súlade s požiadavkami uvedenými v tomto dokumente. V takýchto prípadoch zásahu *vyššej moci* sú úverové inštitúcie alebo ostatní spracovatelia peňazí povinní o vykonávaní manuálneho overovania a kontroly upotrebitelnosti kvalifikovaným personálom bezodkladne informovať príslušnú NCB. Súčasťou tohto oznámenia musí byť podrobný popis udalosti, ktorá predstavuje zásah vyššej moci, a predpokladané trvanie manuálneho spracovania eurobankoviek.

2.1.4 PREVÁDZKOVANIE BANKOMATOV A INÝCH KLIENTOM OVLÁDANÝCH ZARIADENÍ TRETÍMI STRANAMI

Od iných organizácií, najmä maloobchodníkov, ktoré prevádzkujú vlastné samoobslužné zariadenia na vydávanie eurobankoviek verejnosti (napr. bankomaty), sa bez ohľadu na to, či sa na ne vzťahuje článok 6 nariadenia Rady (ES) č. 1338/2001, očakáva, že budú riadne kontrolovať pravosť a upotrebitelnosť bankoviek v súlade so štandardmi stanovenými v tomto rámci. Eurosystém bude vývoj v tejto oblasti sledovať.

2.2 DETEKCIA FALZIFIKÁTOV

Prvoradou prioritou je zabezpečiť vysokú mieru detekcie falzifikátov a zabrániť ich návratu do obehu. Zariadenia na spracovanie bankoviek používané na overovanie pravosti eurobankoviek preto musia byť schopné spoľahlivo rozpoznať a oddeliť falošné eurobankovky od pravých. Úverové inštitúcie, ktoré eurobankovky vydávajú cez prepážku, musia zabezpečiť, aby tieto bankovky overil minimálne kvalifikovaný personál.

Falošné a podozrivé bankovky sa musia bezodkladne odovzdať príslušnému orgánu v zmysle národných predpisov, ktoré sú v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1338/2001.

2.3 DETEKCIA NEUPOTREBITEĽNÝCH BANKOVIEK

Upotrebitelnosť bankoviek, ktoré sa majú vrátiť do obehu, sa musí kontrolovať v súlade so spoločnými minimálnymi štandardmi triedenia Eurosystému, ktoré sú stanovené v prílohe k tomuto dokumentu a ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tohto rámca. Neupotrebitelné bankovky sa musia vrátiť NCB. Vzhľadom na to, že počas obehu sa spravidla najrýchlejšie opotrebúvajú eurobankovky dvoch najnižších nominálnych hodnôt (€5 a €10), v záujme zabezpečenia dobrej kvality bankoviek v obehu sa odporúčajú pravidelné dodávky týchto bankoviek maloobchodníkom a širokej verejnosti.

Účelom jednotlivých kritérií triedenia bankoviek podľa schopnosti na ďalší obeh je udržiavať kvalitu eurobankoviek, ktoré sú v obehu v krajinách eurozóny. ECB môže v záujme dosiahnutia tohto cieľa tieto štandardy upravovať.

V snahe zabezpečiť plynulý obeh hotovosti a dobrú kvalitu bankoviek v obehu monitorujú NCB v rámci svojej pôsobnosti vývoj kvality obiehajúcich eurobankoviek. V prípade zhoršenia celkovej kvality obiehajúcich bankoviek jednotlivých nominálnych hodnôt môžu NCB, potom ako túto skutočnosť oznámia ECB, odporučiť zmenu nastavení systémov na kontrolu upotrebitelnosti bankoviek.

2.4 TRIEDENIE A SPRACOVANIE EUROBANKVIEK V ZARIADENIACH NA SPRACOVANIE BANKVIEK

2.4.1 ZARIADENIA OVLÁDANÉ KLIENTMI

V prípade zariadení ovládaných klientmi sa vložené bankovky musia zaradiť do jednej z nasledujúcich kategórií. Zariadenia, ktoré nekontrolujú upotrebitelnosť vložených bankoviek a nevydávajú upotrebitelné bankovky späť do obehu, napr. zariadenia na vkladanie peňazí, nemusia rozlišovať medzi kategóriami 4a a 4b.

Tabuľka 1 Triedenie bankoviek v zariadeniach ovládaných klientmi a následné spracovanie

Kategória	Klasifikácia	Vlastnosti	Ďalší postup
1	Nejde o bankovku, nebola rozpoznaná ako eurobankovka.	Nie je rozpoznaná ako bankovka z nasledujúceho dôvodu: – nesprávna grafická podoba a formát; – chyba pri posune (napr. dve bankovky vložené naraz atď.); – veľké oslie uši alebo chýbajúce časti; – ručne kreslené bankovky, oddeľujúce kartičky atď.; alebo – nejde o eurobankovku	Vrátiť klientovi.
2	Predmety identifikované ako možné falošné eurobankovky. ¹⁾	Grafická podoba a formát rozpoznávaný, chýba však jeden alebo viac overovacích prvkov, resp. je jasne mimo tolerance.	Stiahnuť z obehu. Čo najskôr odovzdať na overenie spolu s údajmi o majiteľovi účtu príslušnému národnému orgánu v súlade s národnými predpismi, najneskôr do 20 pracovných dní od vloženia do zariadenia. Peniaze sa nesmú pripísať na účet klienta.
3	Pravosť eurobankovky nebola jednoznačne overená.	Grafická podoba a formát rozpoznávaný, ale kvôli nízkej kvalite alebo odchýlkam nad hranicu tolerance neboli rozpoznané všetky overovacie prvky. Vo väčšine prípadov ide o poškodené alebo znečistené bankovky.	Bankovky sa musia spracovať osobitne a čo najskôr odovzdať na overenie príslušnému národnému orgánu v súlade s národnými predpismi, najneskôr do 20 pracovných dní od vloženia do zariadenia. ²⁾ Údaje o majiteľovi účtu sa musia uschovať po dobu ôsmich týždňov po vytriedení bankovky v zariadení. Tieto informácie sa poskytujú na požiadanie. Informácie, ktoré umožňujú zistiť majiteľa účtu, spolu s bankovkami zaradenými do kategórie 3 sa prípadne po dohode s príslušnými orgánmi môžu odovzdať týmto orgánom. Peniaze sa môžu pripísať na účet klienta.
4a	Eurobankovky boli identifikované ako pravé upotrebitelné.	Všetky kontroly pravosti a upotrebitelnosti vykonané zariadením boli úspešné.	Bankovky sa môžu vrátiť do obehu. Peniaze sa pripíšu na účet klienta.
4b	Eurobankovky boli identifikované ako pravé, ale neupotrebitelné.	Všetky kontroly pravosti vykonané zariadením boli úspešné. Kontroly upotrebitelnosti vykonané zariadením boli neúspešné.	Bankovky sa nesmú vydať späť do obehu a musia sa vrátiť NCB. Peniaze sa pripíšu na účet klienta.

1) Do tejto kategórie 2 spravidla patrí väčšina bankoviek prijatých spracovateľmi peňazí, „o ktorých vedieť alebo majú dostatočný dôvod domnievať sa, že sú falošné“ v zmysle článku 6 nariadenia Rady (ES) č. 1338/2001. O pravosti eurobankoviek s konečnou platnosťou rozhoduje národná centrálna banka.

2) V prípade, že sa bankovky kategórie 3 fyzicky neoddeľujú od bankoviek kategórií 4a a 4b, považujú sa všetky bankovky za bankovky kategórie 3 a teda sa odovzdávajú príslušným národným orgánom.

Registrácia a identifikácia (i) bankoviek/falzifikátov spadajúcich do kategórii 2 a 3 a (ii) príslušného majiteľa účtu je nevyhnutná, aby bolo možné spätne zistiť ich pôvod a tak zvýšiť úroveň bezpečnosti. Aby bolo možné zistiť majiteľa účtu v prípade bankoviek zaradených do kategórie 3, ktoré národná centrálna banka označí za falzifikáty, sa musia identifikačné údaje o bankovke a o klientovi uschovať najmenej po dobu ôsmich týždňov odo dňa, keď zariadenie tieto bankovky identifikovalo, pokiaľ tieto informácie neboli odovzdané príslušným orgánom spolu s bankovkami kategórie 3.

Polícia ako ďalší spôsob ochrany pred trestnými činmi odporúča používanie priemyselných kamier. Na sledovanie priemyselnými kamerami sa vzťahujú príslušné národné predpisy.

2.4.2 ZARIADENIA OVLÁDANÉ PERSONÁLOM

Zariadenia ovládané personálom musia bankovky triediť na pravé a podozrivé. Pri pravých bankovkách sa následne hodnotí upotrebitelnosť a bankovky neschopné ďalšieho obehu by sa mali vytriediť.

Tabuľka 2 Triedenie bankoviek v zariadeniach ovládaných personálom a následné spracovanie

Kategória	Klasifikácia	Vlastnosti	Ďalší postup
A	(i) Predmety neboli rozpoznané ako eurobankovky alebo (ii) je podozrenie, že ide o falošné eurobankovky.	Predmety neboli rozpoznané ako bankovky z nasledujúcich dôvodov: – chyba pri posune (napr. dve bankovky vložené naraz atď.) – nesprávna grafická podoba a formát; – veľké oslie uši alebo chýbajúce časti; – ručne kreslené bankovky, oddeľujúce kartičky atď.; – nejde o eurobankovku – grafická podoba a formát rozpoznávaný, chýba však jeden alebo viac overovacích prvkov, resp. je jasne mimo tolerancie; alebo – grafická podoba a formát rozpoznávaný, ale kvôli nízkej kvalite alebo odchýlkam nad hranicu tolerancie neboli rozpoznané všetky overovacie prvky. Vo väčšine prípadov ide o bankovky neschopné ďalšieho obehu alebo znečistené bankovky.	(i) Predmety neboli rozpoznané ako eurobankovky: napr. čistý papier, bankovka inej meny alebo šeky. Zamestnanec by mal tieto predmety po vizuálnej kontrole oddeliť od podozrivých eurobankoviek. (ii) Všetky ostatné predmety, t. j. podozrivé eurobankovky, sa musia spracovať osobitne a čo najskôr odovzdať na overenie pravosti príslušným národným orgánom v súlade s národnými predpismi, najneskôr do 20 pracovných dní od vloženia bankoviek.
B 1	Eurobankovky boli identifikované ako pravé a upotrebitelné.	Všetky kontroly pravosti a upotrebitelnosti vykonané zariadením boli úspešné.	Bankovky sa môžu vrátiť do obehu. Peniaze sa pripíšu na účet klienta.
B 2	Eurobankovky boli identifikované ako pravé, ale neupotrebitelné.	Všetky kontroly pravosti vykonané zariadením boli úspešné. Kontroly upotrebitelnosti vykonané zariadením boli neúspešné.	Bankovky sa nesmú vydať späť do obehu a musia sa vrátiť NCB. Peniaze sa pripíšu na účet klienta.

2.5 INFORMÁCIE O EUROBANKOVKÁCH A ICH OCHRANNÝCH PRVKOCH

Informácie o eurobankovkách a ich ochranných prvkoch boli príslušným účastníkom trhu poskytnuté v rámci skúšobného používania eura v rokoch 2000 a 2001. Eurosystém bude v tejto oblasti so zainteresovanými tretími stranami spolupracovať aj v budúcnosti. Eurosystém bude úverové inštitúcie a ostatných spracovateľov peňazí s dostatočným predstihom informovať o vydaní eurobankoviek so zmenenými alebo novými ochrannými prvkami, aby sa na spracovanie nových eurobankoviek mohli včas pripraviť.

2.6 JEDNOTNÉ TESTY, KTORÉ NCB POUŽÍVAJÚ NA PRESKÚŠANIE ZARIADENÍ NA SPRACOVANIE BANKOVIEK URČENÝCH NA VRACANIE BANKOVIEK DO OBEHU

V súlade s týmto rámcom sa na vracanie do obehu v prípade eurobankoviek spracovávaných zariadeniami na spracovanie bankoviek v zmysle odseku 2.1.1 vyžaduje používanie zariadení, ktorých výrobcovia preukážu, že ich zariadenia spĺňajú požiadavky stanovené v tomto dokumente. NCB za týmto účelom výrobcom na vhodných miestach ponúkajú jednotné testy na preskúšanie detekčných systémov a zariadení na spracovanie bankoviek pomocou širokej palety najnovších falzifikátov eurobankoviek a pravých eurobankoviek, upotrebiteľných i neupotrebiteľných. Tieto testy a ich výsledky platia na celom území eurozóny. Všetky zariadenia ovládané klientmi alebo personálom, ktoré úspešne preskúša niektorá národná centrálna banka podľa jednotných skúšobných postupov Eurosystému, sa môžu používať v celej eurozóne v súlade s príslušnými národnými nariadeniami a právnymi predpismi bez toho, aby ich museli preskúšať ostatné NCB. Eurosystém na internetových stránkach ECB/NCB zverejňuje zoznam zariadení ovládaných klientmi a personálom v zmysle odseku 2.1.1, ktoré úspešne prešli jednotným testom v jednej z NCB. Ak niektorý úspešne preskúšaný typ zariadenia neprejde opakovaným testom NCB, toto zariadenie bude zo zoznamu na internetových stránkach ECB/NCB vyradené. Úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí, ktorí takéto zariadenia nainštalujú, sú povinní o ich používaní pred uvedením do prevádzky informovať príslušnú národnú centrálnu banku (banky).

Po úspešnom teste NCB výrobcovi zariadenia ani tretím stranám nevydáva žiadne potvrdenie. Po úspešnom preskúšaní zariadenia ale môže vypracovať súhrnnú správu z testu.

Test je platný len pre testované falzifikáty. Eurosystém nenesie žiadnu formálnu zodpovednosť v prípade, že zariadenia, ktoré úspešne preskúšajú národné centrálny banky, nespĺňajú požiadavky tohto rámca. Zodpovednosť za aktualizáciu zariadení inštaláciou najnovšieho overovacieho hardvéru a softvéru, ktorý príslušný výrobca poskytuje, je preto na úverových inštitúciách a ostatných spracovateľoch peňazí v spolupráci s výrobcami zariadení. Eurosystém určí postupy, ktoré tretím stranám (výrobcom a prevádzkovateľom zariadení) zjednodušia včasnú aktualizáciu ich produktov, a bude úverový sektor priebežne informovať o najnovších druhoch falzifikátov s napodobneninami strojovo overovaných ochranných prvkov. Úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí sú povinní od výrobcov vyžadovať, aby po každej aktualizácii overovacieho hardvéru a softvéru príslušný typ zariadenia nechali znova preskúšať v NCB.

Výrobcovia sú povinní poskytovať NCB informácie o možných úpravách zariadení na detekciu nových falzifikátov a o ich nastavení na prísnejšiu, resp. menej prísnu úroveň kontroly upotrebitelnosti, ak (i) si to vyžaduje len úpravu softvéru alebo (ii) ak si to vyžaduje úpravu softvéru i hardvéru. Na tieto informácie sa bude vzťahovať dohoda o dôvernosti informácií, ktorú medzi sebou uzavru zúčastnené strany.

2.7 MONITOROVANIE VYKONÁVANÉ NÁRODNÝMI CENTRÁLNÝMI BANKAMI

Úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí budú národným centrálnym bankám pravidelne poskytovať nasledujúce informácie, aby tak Eurosystému umožnili sledovať plnenie požiadaviek tohto rámca:

- všeobecné informácie o centrách pre spracovanie hotovosti;
- štatistické údaje o objeme hotovostných operácií;

- informácie o zariadeniach používaných na spracovanie peňazí a bankomatoch; a
- informácie o odľahlých pobočkách bánk s veľmi nízkym objemom hotovostných operácií, kde sa kontrola upotrebitelnosti vykonáva manuálne.

Eurosystém určí presnú podobu poskytovaných informácií po konzultácii s bankovým sektorom v prvej polovici roka 2005.

Úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí musia národným bankám umožniť systémové kontroly prevádzkovaných zariadení, ktorých účelom je preveriť funkčnosť kontroly pravosti a (ak ju obsahujú) upotrebitelnosti, ako aj možnosť spätne identifikovať transakciu (u zariadení ovládaných klientmi). Národné centrálné banky počas takejto kontroly môžu preveriť aj podmienky prevádzky zariadení a následnú manipuláciu so spracovanými bankovkami, ako aj na určitej vzorke skontrolovať triedenie bankoviek podľa upotrebitelnosti, ktoré vykonáva kvalifikovaný personál. Ak NCB počas kontroly zistí nedostatky, príslušná úverová inštitúcia alebo iný spracovateľ peňazí musí prijať nevyhnutné opatrenia, aby čo najskôr zabezpečil plnenie požiadaviek tohto rámca. Ak sa pri systémovej kontrole zistí, že určitý typ zariadenia neodhalí všetky aktuálne falzifikáty, príslušná inštitúcia musí všetky zariadenia tohto typu bezodkladne aktualizovať. Eurosystém okrem toho dohodou s výrobcami zabezpečí, aby všetkým svojim zákazníkom poskytovali informácie o dostupných aktualizáciách svojich zariadení.

3 ZAVÁDZANIE RÁMCA

Národné centrálné banky tento rámec zavedú na národnej úrovni čo najskôr, ale najneskôr do konca roka 2006. Do zavedenia tohto rámca ostávajú v platnosti súčasné národné predpisy a systémy a vzťahy medzi národnými centrálnymi bankami a spracovateľmi peňazí v ich krajinách sa nemenia. Po zavedení tohto rámca na národnej úrovni bude nasledovať dvojročné prechodné obdobie, počas ktorého budú úverové inštitúcie a ostatní sprostredkovatelia peňazí musieť upraviť svoje postupy a prevádzkované zariadenia. Toto prechodné obdobie môže trvať najneskôr do konca roka 2007. Pokiaľ sa úverové inštitúcie a ostatní spracovatelia peňazí rozhodnú, že bankovky spracovávať a vracáť do obehu nebudú, naďalej majú možnosť zabezpečovať si svoje potreby eurobankoviek cez národné centrálné banky podľa podmienok, ktoré stanovujú jednotlivé centrálné banky.

Tento rámec nahrádza referenčné podmienky Eurosystému vzťahujúce sa na používanie zariadení na príjem a výdaj peňazí a zariadení na vkladanie peňazí, ktoré prijala Rada guvernérov 18. apríla 2002, bez vplyvu na existujúce zmluvné vzťahy týkajúce sa uvedených zariadení.

© Európska centrálna banka 2005

Adresa: Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt nad Mohanom, Nemecko

Poštová adresa: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany

Telefón: +49 69 1344 0

Internet: <http://www.ecb.int>

Fax: +49 69 1344 6000

Telex: 411 144 ecb d

Všetky práva vyhradené. Reprodukované na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja.

ISBN 978-92-899-0093-5 (elektronická verzia)